

วารสารจันทร์เกษมสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทร์เกษม

ปีที่ 27 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2564

บรรณาธิการแถลง

สวัสดิ์ค๊ะอาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา รวมถึงนักอ่านทุกท่านที่กำลังถือวารสารจันทร์เกษมสาร ฉบับปีที่ 27 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2564 อยู่ในมือขณะนี้ ในปีนี้จันทร์เกษมสารได้เข้าสู่อายุ 27 ปี ถ้าเปรียบกับคน เรากำลังอยู่ในวัยที่มีพลัง และมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานอย่างมาก และเป็นทรัพยากรหลักในการพัฒนาประเทศชาติ พวกเรากองบรรณาธิการจึงมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการคัดสรรบทความมานำเสนอให้กับผู้อ่าน รวมถึงการออกแบบหน้าปกในรูปแบบใหม่ เพื่อให้มีความทันสมัย น่าหยิบ น่าจับมาอ่านมากขึ้น

สำหรับบทความพิเศษในฉบับนี้ พวกเราได้รับเกียรติจากท่าน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อาพันธ์ กาญจนพันธุ์ ในบทความชื่อ ไท / ไทยศึกษาในโลกที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งเนื้อหานี้ได้ถูกนำเสนอในปาฐกถาบรรจบ พันธุมเถาศรั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 7 กันยายน พ.ศ. 2561 ซึ่งอาจารย์ได้กล่าวถึงการศึกษา ไท / ไทยศึกษาในโลกที่เปลี่ยนแปลง ไว้ที่น่าสนใจ โดยตั้งคำถามไว้ว่า เราจะศึกษาไทยจากบริบทของ คนหรือพื้นที่ เพราะในอดีตไทยศึกษาถูกวางไว้ในรูปแบบของอาณาบริเวณ (Area Study) แต่ในยุคปัจจุบันที่โลกไร้พรมแดน จึงเกิดปัญหาว่าอาณาบริเวณศึกษา จะมีลักษณะใดในโลกไร้พรมแดน โดยอาจารย์ได้เสนอให้เราก้าวข้ามการศึกษาในเชิงพื้นที่ที่ถูกจำกัด แต่ให้สนใจในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ชีวิต และความเคลื่อนไหวของผู้คน อาจารย์ได้นำเสนอแนวคิดของ อาจารย์ เอ็ดมันด์ ลิซ ลูกศิษย์ของปรมาจารย์ ด้านมานุษยวิทยาอย่าง โบรนิสลาฟ มาลิสโนฟสกี ท่านได้พยายามโต้แย้งความเข้าใจที่ว่า *ความเป็นชาติพันธุ์นั้นติดตัวเรามาตั้งแต่เกิด และเปลี่ยนแปลงไม่ได้* ถูกเปลี่ยนไปโดยงานวิจัยภาคสนาม ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนชาติพันธุ์ไปตามบริบทของวัฒนธรรม และไทยศึกษาควรให้ความสำคัญกับพื้นที่ชีวิต และวัฒนธรรมเป็นทิศทางของไทยศึกษาในโลกไร้พรมแดนเช่นปัจจุบัน

จากเรื่องของไทยศึกษาในยุคอดีต มาสู่เรื่องของไทยในยุคปัจจุบัน ใครจะไปคาดคิดว่าเชื้อโรคที่มีมาแต่เนิ่นนาน จุดคร่าชีวิตคนมานักต่อนัก อย่างกาฬโรค หรือโรคห่า ที่นับเป็นโรคที่ร้ายแรงที่สุดของสยาม ก่อนการตั้งกรุงศรีอยุธยา โดยมีที่มาจากการติดต่อค้าขายทางสำเภากับจีนในยุคนั้น ทำให้มีคนสยามตายเป็นจำนวนหลายพันคน ซึ่งกาฬโรคที่เคยระบาดไปในหลายภูมิภาคในโลก รวมถึงสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2363 มีการระบาดของอหิวาตกโรคในกรุงเทพฯ และหัวเมืองใกล้เคียง มีคนตายนับหมื่นคน การระบาดในครั้งนั้น ไม่ต่างจากไวรัสโคโรนา หรือโควิด-19 ในทุกวันนี้ ที่ทุกภูมิภาคบนโลกต่างได้รับผลกระทบจากโรคระบาดชนิดนี้ และมีคนตายนับล้านคนในเกือบทุกภูมิภาคบนโลก ส่งผลให้เราต้องใช้ชีวิตแบบ New Normal รักษาระยะห่าง อยู่บ้าน หยุดเชื้อ และ Work from Home ซึ่งธนะชัย ยมจินดา และคณะได้ทำการวิจัยเรื่องความเครียดที่เกิดขึ้นในที่ทำงานของคนในกรุงเทพมหานครฯ ในช่วงโควิด ซึ่งพบว่าคนทำงานมีความเครียดในระดับปานกลาง และผู้ชายมีความเครียดมากกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งในแผนการเงิน/บัญชี การขาย การตลาด และทรัพยากรมนุษย์ แผนเหล่านี้จะมีความเครียดสูงกว่าแผนอื่น ๆ

ในส่วนของการศึกษา วิทยุติ บุญลอย ได้สังเคราะห์แนวทางนิวนอร์มัลในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในช่วงที่มีการระบาดของยุคโควิด-19 ไว้ 4 แนวทาง คือ 1) ด้านการเรียนรู้ในทุกมิติ 2) ด้านการช่วยเหลือเด็กปฐมวัย 3) ด้านนวัตกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัย 4) ด้านการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ซึ่งแนวทางทั้ง 4 ด้านนี้เป็นความสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันกับครู ผู้ปกครอง รวมถึงหลายหน่วยงานในท้องถิ่นในการส่งเสริมให้เด็กในระดับปฐมวัยได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงนิวนอร์มัล

ในเล่มนี้นอกจากเนื้อหาหลักที่ต้องการนำเสนอเรื่องนิวนอร์มัล เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์เรายังรวบรวมงานที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการสอน เช่น การเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาความคิด และการร่างมาตรฐานโดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ผสมผสานทักษะปฏิบัติของเดวิส ซึ่งพบว่าเทคนิคดังกล่าวส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีขึ้น รวมถึงรูปแบบการสอนแบบเบรนท์ลีย์เกิดช่วยพัฒนาความสามารถในการสะกดคำภาษาไทยสำหรับเด็กประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 การพัฒนาทักษะในการพูดภาษาจีนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงบทความที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ในมุมมองของชาวนา จรรย์โยธิน และรัตน์ะ บัวสนธิ์ที่นำเสนอเรื่องเกี่ยวกับ อิทธิพลของวิธีการวัดกับความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยพิจารณาจาก 2 ดัชนี คือ Common Method Variance (CMV) และ Common Method Bias (CMB)

นอกจากนี้ยังมีบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรม และความเชื่อของคนท้องถิ่น หุ่นหลวงที่มีต่อหลวงพ่อบุญเปี่ยม อินทสุวรรณ์ โณ ซึ่งเป็นพระเกจิที่ได้รับการยกย่องในการใช้คาถาอาคม เวทมนตร์ และการใช้วิชาช่วยเหลือผู้คน ซึ่งสามารถพัฒนาตำบลหุ่นหลวงให้ดีขึ้น รวมถึงการเป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ ที่มีผู้มาเคารพบูชา และการศึกษาประติมากรรมฤาษีดัดตน วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม รูปแบบศิลปะสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ของอรพรรณ เชื้อน้อย ที่ได้ศึกษารูปร่างหน้าตา สีหน้า ท่าทางการแต่งกาย ของประติมากรรมฤาษีดัดตน ร่วมกับการประพันธ์โคลงภาพที่ได้บรรยายลักษณะของฤาษีดัดตน พร้อมภาพประกอบ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้มีบันทึกลงในหนังสือสมุดไทยเมื่อครั้งแรกสร้าง

สุดท้ายบทความของ ลดาวัลย์ ไขคำ ที่ได้ศึกษาเรื่องการเมือง การพัฒนา และ PM2.5 ในฮานอย จาการ์ตา และปักกิ่ง ดอกย้าให้เราเห็นว่า มลพิษที่ล่องลอยในอากาศ ส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องในทุกปีแบบไร้พรมแดนนั้นขึ้นอยู่กับรัฐที่ออกนโยบายโดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม รวมถึงการตระหนักถึงการแก้ปัญหาที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ เพราะปัญหามลพิษนั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่มวลมนุษยชาติต้องเผชิญ หากรัฐไม่มีความจริงจังในการแก้ปัญหาเราทุกคนต่างต้องเผชิญสภาวะมลพิษ PM 2.5 รำไป

ทิพย์อนงค์ จินตวิจิต

บรรณาธิการประจำฉบับ